Ügyszám: 598/P/2007-8.

[…] részére

Tisztelt […]!

Ön […]-án kelt levelében beadvánnyal fordult hozzám és állásfoglalásomat kérte az […] Kft. (a továbbiakban: Kft.) mint munkáltató adatkezelését illetően.

Beadványa szerint a Kft. […] áruház területén üzemelő virágüzletében kamerákat szereltek fel, melyek a forgalom, illetőleg a munkavállalók megfigyelése céljából kerültek kihelyezésre. A kamera-rendszer működésének a célja a megadott tájékoztatás értelmében statisztika készítése. Az Önnel kötött munkaszerződés rendelkezése értelmében „jelen szerződés aláírásával a munkavállaló visszavonhatatlanul elismeri, hogy a munkáltató maradéktalanul tájékoztatta arról, hogy a számára munkavégzésre kijelölt területen, a nap 24 órájában üzemelő, audió és videó jelek rögzítésére zártláncú videokamerás megfigyelő rendszer van telepítve. A beadvány szerint az üzlet raktárában is kamera-rendszert szereltek fel, mely addig öltözőként funkcionált, az Önök tiltakozására pedig azt a választ kapták, ha zavarja a kamera a Önöket, akkor ne öltözzenek többé ott. Az arra irányuló kérésüket, hogy megnézzék, mit rögzít a kamera, megtagadták. A kamera-rendszer működésének második napján már arról kaptak Önök tájékoztatást telefonon, hogy látják Önöket, fokozzák a munkatempót, melyből arra következtettek, hogy a kamera-rendszer működése a munka intenzitásának megfigyelését is szolgálja. A kamerák által felvett képeket Internet segítségével a munkáltató más területeken is megtekinthette tehát.

A fentiek alapján Önök felmondták jogviszonyukat, melyre a munkáltató azt a tájékoztatást adta, hogy a felvételeket átadják egy szakértőnek elemzésre, mivel lophattak, és ezért mondták fel a munkaviszonyt.

A beadványa eredményeként megindult eljárás során munkatársam megkereséssel fordult a Kft. vezetőségéhez, a megadott válasz szerint a kamerák működésének célja „egyértelműen vagyonvédelem”. A rögzített képek adatrögzítő egységre kerülnek, amit általában naponta megtekintenek, a rögzített képeket három napnál tovább nem tárolják. A rögzített képeket Internet segítségével nem továbbítják. A bevezetett eljárásról a dolgozókat és a vásárlókat tájékoztatták, a dolgozók munkaszerződésében szerepel, hogy a virágüzletben kamera működik, továbbá a felvételkor tájékoztatták a dolgozókat az ezzel kapcsolatos tudnivalójukról. A vevőket az üzletben 4 helyen elhelyezett tábla tájékoztatja arra, hogy az üzletben kamerarendszer működik.

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 3. § (1) bekezdése értelmében személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárult, vagy ha azt törvény elrendelte.

Az Avtv. 2. § 9. pontja értelmében adatkezelés az alkalmazott eljárástól függetlenül az adatokon végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége, így például gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adatok további felhasználásának megakadályozása. Adatkezelésnek számít a fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (pl. ujj- vagy tenyérnyomat, DNS-minta, íriszkép) rögzítése is.

Az Avtv. 3. § (3) bekezdése értelmében kötelező adatkezelés esetén az adatkezelés célját és feltételeit, a kezelendő adatok körét és megismerhetőségét, az adatkezelés időtartamát, valamint az adatkezelő személyét az adatkezelést elrendelő törvény vagy önkormányzati rendelet határozza meg.

Az Avtv. 2. § 6. pontja értelmében hozzájárulás az érintett kívánságának önkéntes és határozott kinyilvánítása, amely megfelelő tájékoztatáson alapul, és amellyel félreérthetetlen beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adatok – teljes körű vagy egyes műveletekre kiterjedő – kezeléséhez.

Az Avtv. 6. § (1) bekezdése értelmében az érintettel az adat felvétele előtt közölni kell, hogy az adatszolgáltatás önkéntes vagy kötelező. Kötelező adatszolgáltatás esetén meg kell jelölni az adatkezelést elrendelő jogszabályt is.

Az Avtv. 6. § (2) bekezdése értelmében az érintettet – egyértelműen és részletesen – tájékoztatni kell az adatai kezelésével kapcsolatos minden tényről, így különösen az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, az adatkezelésre és az adatfeldolgozásra jogosult személyéről, az adatkezelés időtartamáról, illetve arról, hogy kik ismerhetik meg az adatokat. A tájékoztatásnak ki kell terjednie az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira és jogorvoslati lehetőségeire is.

Az Avtv. 5. §-a rendezi a célhoz kötött adatkezelés elvét. Ennek értelmében személyes adatot kezelni csak meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében lehet. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie e célnak. Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas, csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig.

Az ismertetett törvényi rendelkezésekből fakadóan, a kialakult adatvédelmi gyakorlat értelmében munkahelyen kamera a munkavállaló munkavégzésének, illetőleg munkahelyi viselkedésének megfigyelése céljából nem helyezhető el olyan helyiségekben, amelyekben állandó munkavégzés folyik, ebből következően pedig, nem működtethető kamera irodákban, illetőleg munkahelyiségekben. Kivételt képeznek az olyan munkahelyiségek, ahol a munkavállaló élete és testi épsége veszélyben lehet, így kivételesen működtethető kamera szerelőcsarnokban, kohóban, ipari üzemekben vagy más, veszélyforrást tartalmazó létesítményekben. Hangsúlyoznom kell azonban azt, hogy csak abban az esetben működtethető kamera a munkavállalók élet- és testi épségének védelme céljából, ha a veszély ténylegesen fennáll és, közvetlen, vagyis az eshetőleges veszély nem lehet alkotmányosan elfogadható adatkezelési cél. Semmilyen célból nem lehet olyan helyiségekben kamerát elhelyezni és működtetni, amely a munkavállalók munkaközi pihenőjének elöltése céljából lett kijelölve, továbbá nem lehet kamerát elhelyezni öltözőkben, illemhelyiségekben, zuhanyzókban sem.

Indokolt esetben, így a munkahelyen tárolt, jelentős értéket képviselő eszközök, nyersanyagok, illetőleg egyéb értéktárgyak védelme céljából, a védelem szempontjából szükséges helyiségekben, így elsősorban raktárakban, és az azokhoz vezető folyosókon elhelyezhetők és működtethetők kamerák, azok működéséről azonban jól látható helyen és módon tájékoztatni kell az érintetteket. Olyan időszakban – így például munkaidőn kívül, hétvégéken, vagy ünnepnapokon – amikor a munkahelyen főszabály szerint senki nem tartózkodhat, vagyonvédelmi célból, a védelem szempontjából szükséges helyiségekben működtethető kamera, az általa továbbított képeket pedig rögzíteni lehet.

A lefolytatott eljárás során rendelkezésemre bocsátott adatokból megállapítható, hogy a Kft. területén kihelyezett kamera-rendszer működtetéséhez az érintett dolgozók hozzájárulását nem kérték meg.

Az Avtv. 17. § (2) bekezdése értelmében azt, hogy az adatkezelés a jogszabályban foglaltaknak megfelel, az adatkezelő köteles bizonyítani. E rendelkezésből fakadóan a Kft. valamint a munkavállalók között fennálló munkaviszonnyal kapcsolatos munkaszerződés ismertetett rendelkezése nem bír jogi relevanciával, tekintettel arra, hogy az pusztán azt deklarálja, hogy az kamera-rendszer működésének tényéről tájékoztatást kaptak az érintettek, nem derül ki azonban az, hogy a tájékoztatás megfelelt-e az Avtv. 6. §-ában megfogalmazott tájékoztatási kötelezettségnek.

Az Avtv. célhoz kötött adatkezelés elvéből fakadóan, az elérendő cél megvalósítása érdekében a legenyhébb jogkorlátozó eszközt kell alkalmazni. Ebből fakadóan, a bolt területén, ahol a munkavállalók tartózkodnak, és így a kihelyezett vagyontárgyak felügyeletét biztosítani tudják, kamera-rendszer nem működtethető.

Ellenmondásos az Ön, illetőleg a munkáltató álláspontja abban a kérdésben, hogy a kamerák működésének a célja kiterjed-e a munkavállalók munkahelyi magatartásának ellenőrzésére.

A személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvényt (Vtv.) 26. és 28. §-ai felhatalmazást adnak a törvény hatálya alá tartozó személy- és vagyonőr számára arra, hogy magánterületen – ideértve annak a közönség számára nyilvános részeit is – elektronikus megfigyelő rendszert alkalmazzon. A megfigyelés és rögzítés akkor jogszerű, ha ahhoz az érintett kifejezetten hozzájárult. A hozzájárulás megadható azzal is, ha az érintett a megfigyelt területre a megfelelően elhelyezett ismertetés ellenére bemegy, kivéve, ha a körülményekből egyértelműen más következik (Vtv. 30. § (1)-(3) bek.). Az ismertetés tartalmi elemeit a Vtv. 28. § (2) bekezdése állapítja meg. A rögzített felvételeket a törvény alapján három munkanapig lehet tárolni. E rendelkezésekkel kapcsolatban hangsúlyozni kívánom azt, hogy nem teremtenek jogalapot arra, hogy a munkáltató a kamerák használatával ellenőrizze a munkavállalói munkahelyi magatartását, munkavégzését.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a Kft. […] áruház területén működő virágüzletében kihelyezett kamera-rendszer működtetéséhez a Vtv. rendelkezései nem teremtenek jogalapot, és mivel az adatkezeléshez Önök sem adták meg a hozzájárulásukat a kamerák működése sérti az Önök személyes adatok védelméhez való jogát. Ez okból arra kértem a Kft. vezetőségét, hogy a kialakított gyakorlatát az ismertetett törvényi követelményeknek megfelelően alakítsák át, és a jogellenesen kezelt személyes adatokat töröljék.

Budapest, 2007. június 20.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila